

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

11. Misericordiam quoque diuinam à peccatoribus spectandam, vt in spem
erigantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

tradiderunt impudicitia, in operationem immunditiae omnis, in avaritiam. Nimirum, qui, ob multitudinem magnitudinemque peccatorum suorum, de caelo desperauerunt, caelum sibi volunt facere in terris. Itaque, ut S. Anselmus exponit praedictum locum Pauli, in hoc deuoluti sunt, ut operentur omnimodam carnis immunditiam. Et hoc faciunt, in avaritiam, id est, in insatiabilitatem, quia sicut auarus nunquam reputat se satis habere: ita isti nunquam perueniunt ad immunditiae saturitatem. Quamobrem recte dixit D. Chrysostomus: *Spem abycere, non solum id mali habet, quod cali portas nobis intercludit; aut quod in peiorem ignam trahit, & contemptum: aliud habet pessimum, introducit enim in socordiam, qualis est sarana. Etenim Diabolus ex nulla re tantum euasit, atque ex prima desperatione; unde in socordiam, cetero per gradus, delapsus est. Ut primum enim anima de consequenda salute dubitat, quo periclitetur precipitio, amplius non sentit, dicendo & faciendo contra salutem suam. Sicut furia correpti, deperditam semel capitis sanitatem, nihil verentur, nihil eos pudet, intrepidè quiduis audent, in ignem, in mare, in praecepta editaque, saxa impigre conuolant. In hunc modum, qui se incuria, per desperationem, permisere, deinceps intolerabiles sunt; per inuia vitiorum assidue discursant. Et neque imminens mors eos, ab insania, deterrret, & a deprauatione infinitis se calamitatibus consciant.* Haec Chrysostomus. Comicus quoque ait: *Ita diis placitum, voluptati ut moror comes consequatur.* Nam his desperatis non solum semper male est ex animi anxij desperatione; sed etiam ex ipsa voluptatis insatiabilitate. Vident alios sperare aeternam beatitudinem; vellent & ipsi sperare, sed putant se non posse, & cruciantur. Vident alios metuere gehennam; vellent & ipsi euadere gehennam; sed putant esse ineuitabilem; & conturbantur. Denique aiunt: *Maiores est iniquitas mea, quam ut veniam merear.* Ita suam duntaxat iniquitatem aspicientes, in barathrum desperationis sese jaciunt.

S. Anselm. in
ep. Eph. 4.

S. Chrysof.
tom. 5. ep. 5.

Plaut. in Am-
phitr.

Gen. 4. 13.

XI.

Quod si verò, suis criminibus, quantumcunque multis & magnis, infinitam Dei clementiam, misericordiam, ac bonitatem opponerent; si expenderent, eum Thaides, Pelagias, Abrahamas neptes, Marias Aegyptiacas & Magdalenas, è lupanari-

ribus, & omni flagitiorum fæce eductas in gratiam recepisse; respirarent utique & maximam spem veniæ consequendæ etiam ipsi conciperent, atque cum prodigo filio, ad desertum patrem, cum magna fiducia, reuenterentur. Nullum enim peccatum, adeo trahit ad desperationem, sicut immensa Dei pietas retrahit ad spem peccati benignissimè remittendi. Extende peccatum, quantum potest, maior adhuc erit misericordia, quæ est infinita; tantoque maior esse cognoscitur, quanto maior est peccati miseria, circa quam misericordia versatur. Quod intelligens adulter Dauid, nec adulter tantum, sed & innocentis Viriæ dolosus homicida, ausus est ad diuinas aures venire. Sciebat sua scelera esse magna, sed & misericordiam Dei magnam esse nouerat. Quare sic orauit: *Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam.* Secundum magnam, ait, quid ita? An non omnis misericordia Dei magna est? cum eadem sit semper? aut fortasse aliqua etiam parua misericordia est in Deo? Est omnino, non quidem, si illa secundum se spectetur; sed si consideretur, pro ut sese ad effectum, ac nostras miseras extendit. Sunt enim in nobis miseriæ quædam paruæ, & sunt miseriæ magnæ. Paruæ sunt miseriæ temporales, corporis morbi, febris, cæcitas; inopia, paupertas, calumniæ. Magnæ miseriæ sunt peccata animæ inhærentia, adulteria, furta, latrocinia: talibus miserijs nulla potest maior miseria reperiri. Misericordia ergo diuina, quæ corporales temporalesque hominum miseras tollit, etsi in se vna eademque sit, cum omni misericordia Dei, tamen ratione mali, quod tollit, parua dici potest; sicut parua gratia Cæsaris vocatur, qua alicui paucos nummos donat; magna, qua vitam donat. Vnde duo cæci Christum secuti tantum dicebant: *Miserere nostri*; & alij duo cæci secus viam sedentes itidem tantum dicebant: *Miserere nostri*: Quin & Chananaea, cuius tamen filia male a demonio vexabatur, tantum clamauit: *Miserere mei, Domine*; non addidit, *secundum magnam misericordiam tuam*: quia longè minus est, à dæmonio, quam à peccato liberari. At Dauid, cum ab adulterij homicidijque crimine veller liberari, dixit: *Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam.* Maxima enim est miseriarum, peccatum,

Psal. 50.

Matth. 9. 27.

Matth. 20. 30.

Matth. 15. 22.

peccatum, & miseria quæ è peccato sequitur, ipsa gehenna: non tamen maior, quàm Dei misericordia, quæ & Dauidi igno- uit, & Magdalena, & Mariæ Ægyptiacæ, & Abrahamæ nepi, & Pelagiæ, & Thaidi, & ipsi in cruce latroni. Hæc est gloria Dei, quæ, per ipsa adulteria illustratur; patefit enim eius magna misericordia, dum etiam auferre magnam miseriam demon- stratur.

Ouid. lib. 2.
de Trist.

Nam nisi peccassem, quid tu concedere posses!

Materiam venia fors tibi nostra dedit.

ait ille. Dum autem patefit Dei tam immensa clementia, in- vno, spem facit omnibus adulteris, homicidis, & maximis pec- catoribus, si velint, eandem misericordiam consequendi. Agite igitur, ô impuri, tandem desistite à vijs vestris pessimis; ipem firmam concipite; redite ad Dominum cum Dauidè; respici- te cum filio prodigo; orate cum latrone; lachrymate cum Magdalena; cum Pelagia & Thaidè, & alijs in fæda facinora- lapsis, dicite: Hucusque, ô Deus, tristis fui; nunc *Exultabo, & latabor in misericordia tua.* Nam tu misereris omnium, quia omnia potes, & dissimulas peccata hominum, propter pœnitentiam. Agam igitur pœnitentiam ex hac hora; neque amplius offendam tam clementem & benignum parentem, tam misericordem & bo- num Creatorem: tam patientem ac mitem iudicem, tam mei amantem Salvatorem; & si aliud nihil possum, saltem lachry- mas fundam, pro eius honore & amore, qui pro salute meæ sanguinem fudit. Quòd si quis coniugij fidem; id est fidelita- tem, in seruandis mutuis promissis, violauit, tanto posthac eam pluris faciat; illudq; Apostoli diligenter pectori suo imprimat:

Psal. 30.
Sap. 11.

1. Cor. 7. 3.

S. August de
bono coniu-
gali c. 4.

Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir. Similiter au- tem & vir sui corporis potestatem non habet, sed mulier. Grauiet. S. Augustinus ait: *Huc accedit, quia in eo ipso, quòd sibi inuicem coniuges debitum soluunt, etiamsi id aliquanto intemperantius & in- continentius expetunt, fidem tamen sibi pariter debent. Cui fidem tan- tum iuris tribuit Apostolus, ut eam potestatem appellaret, dicens: Mulier non habet potestatem sui corporis, sed vir, &c. Huius autem fidei violatio dicitur adulterium, cum vel propria libidinis instinctu, vel aliena consensu, cum altero, vel altera, contra pactum conjugale*

conu-
ntu.

concumbitur, atque ita frangitur fides, qua etiam in rebus corporeis, & abiectis, magnum animi bonum est, & ideo eam saluti quoque corporali, qua etiam vita ista continetur, certum est debere preponi. Illud quis putare posset, in hoc tamen coniugium cælibatui præstare, quòd in isto pronior sit lapsus, rarior in illo, ob remedium incontinentiæ, quod in eo habetur: respondet S. Chryso-
 stomus: *Pudicitiam is qui uxorem habet, facile servare posse videtur, quippe solatio non minimo suffultus; ceterum in reliquis nulla comparatio est. Verùm sic quoque longe plures videas lapsos ex coniugatorum, quàm Monachorum ordine. Neque enim tam multi ex monasterijs ad matrimonia accedunt, quàm ex ingali toro se ad scortare recipiunt.*

S. Chryso-
 lib. 3. contr.
 Monast. Vi-
 tuperat.

C A P V T XXXVI.

Quanta ex zelotypia & ira vitio, præsertim in matrimo-
 nijs, mala oriuntur?

MT, vitiorum occasione, possunt exerceri virtutes; ita vicissim quotidie, occasione virtutum vitia exercen-
 tur. Quare etiam, quemadmodum alij mœchis ve-
 niam dantes sunt patientes; ita alij castis atque innocentibus non illarum, sed sua culpa irascentes, dum crimen fingunt, in
 crimen incidunt. Siquidem non Helenas tantum matrimonia
 habent, sed & Penelopas, & Lucretias, quæ fidem tori sacro-
 sanctam servant; & tamen non sunt in matrimonio beatæ. Ni-
 mirum, quos nequit humani generis hostis in adulteria pellice-
 re, impellit in suspiciones adulteriorum; ob quas suspiciones
 vulgò ignotas, coniuges utique *tribulationem carnis habent, &*
sæpe funestum exitum. Romanus ille, amicis castigantibus, quòd
pudica diuiti, formosâq, uxori nuncium remississet: pede porrecto,
Hic quoque, inquit, calcuus pulcher aspectu est, ac nonus, sed nemo
scit, ubi me premat. Non crimine tantum premuntur coniuges,
 sed etiam criminis suspicione. Itaque iustus Deus permittit
 eiusmodi suspiciones, non modò vt consors, & pars inno-
 cens matrimonij voluptatem, patiendi materia temperet; sed
 etiam vt suspiciosos, ipsa sua suspicione plectat: ac temere in-
 judicia

I.

Plutarch. in
 conigialib.
 præcept.